

Sağlık, Hastalık ve Anatomi Kavramları

Hastalıklar Bilgisi Ders-1

Dersin Amaçları

- Sağlık ve hastalık kavramlarını tanımlamak
- Sağlık ve hastalık kavramları arasındaki ilişkiyi incelemek
- Anatomini kavramı ve anatomiye giriş

Sağlık Kavramı

- Sağlıklı olma halinin tanımlanmasında farklı yaklaşımlar söz konusu olmaktadır.

Örneğin;

- Sağlık kısaca hasta olmama halidir.
- Modern batı tıbbına göre hastalık ve sağlık birbirinin simetriği değildir, pek çok hastalık varken sağlık tektir.

Sağlık Kavramı

- Sağlık sadece biyolojik paradigmayla açıklanamaz, bunun yanı sıra sosyo-ekolojik paradigma da sağlık üzerinde etkilidir.
- *Örneğin, bulaşıcı hastalık görülme sıklığı ve ölümlerinin bile tıptaki gelişmelerden oldukça bağımsız olarak azalmış olması; pastörizasyon*
- *Benzer şekilde, Hipokratik yaklaşıma göre sağlık ve iyilik hali, insanın çevresindeki ısı, rüzgar, toprak, yiyecekler ile kendisine ait olan yeme-içme alışkanlıkları, cinsel yaşam, çalışma ortamı gibi bir dizi özel şartlar arasındaki dengeden oluşmaktadır.*
- *Yine aynı Hipokratik yaklaşıma göre insanın çevresi ile etkileşimine bağlı olarak kurulan iç dengesi, dört sıvı ile -kan, balgam, sarı safra ve siyah safra ile kendini göstermektedir.*
- *Çin düşüncesine göre ise insan vücudu birbirini tamamlayan ve çevre ile dinamik denge içinde bulunan bir dizi sistemden oluşmaktadır. Kötü beslenme, yetersiz uyku, yetersiz hareket ve aile içi, toplum içi uyumsuzluklar dengeyi bozmakta, hastalıklara neden olmaktadır*

Sağlık

Sosyo-ekolojik Faktörler

insanın çevresindeki ısı, rüzgar, toprak, yiyecekler ile kendisine ait olan yeme-içme alışkanlıkları, cinsel yaşam, çalışma ortamı

İç Denge

kan, balgam, sarı safra ve siyah safra

Sağlık Kavramı

- Son birkaç yüzyılda bilimdeki pozitivist akım sağlık kavramını mekanik bir şekilde açıklamaya yönelerek, hasta olma halini sadece insanın iç dengesinin bozulması sonucu meydana gelen ve onun çözümlenerek sağlıklı, iyi olma halinin sağlanacağını varsaymıştır.
- Dolayısıyla; insanın çevresi, zihni ve bedeni ile olan bütünlüğü göz ardı edilmiştir.

Sağlık Kavramı

- Bu neden-sonuç ilişkisine dayalı mekanik ilişkinin pratikte her zaman geçerli olmadığı anlaşılmıştır.

Örneğin;

- *Neden-sonuç ilişkisinin göreceli olarak en kesin olduğu enfeksiyon hastalıklarında bile, enfeksiyon etkeninin vücutta bulunması her zaman hastalığa neden olmamaktadır. Etkenin neden olduğu iddia edilen hastalığın ortaya çıkması için kişinin bağışıklık durumunun, bunu etkileyen beslenme durumunun önemi vardır.*
- *Öte yandan, örneğin beslenme durumu, kişinin ekonomik ve eğitim durumu ile, kültürü ile yakından ilişkilidir.*
- Benzer durum kanser vakalarında da gözlenebilmektedir.

Sağlık Kavramı

Dünya Sağlık Örgütüne göre;

- *Sağlık, sadece hastalık ve sakatlık halinin olmayışı değil, bedensel, ruhsal ve sosyal yönden tam iyilik halidir.*

Hastalık Kavramı

- İlk olarak tıp bilimi açısından hastalık, vücuttaki çeşitli organlara ilişkin ölçülebilen, objektif bazı belirti ve bulgularla tanımlanabilen bozukluklar anlamına gelir.
- İkinci olarak, kişi açısından hastalık, subjektif bir durumdur ve bedende ya da ruhsal durumdaki olağan dışı değişiklik ve hisleri, rahatsızlıkları ifade eder.
- Disease, sickness, illness kelimelerinde olduğu gibi.

Hastalık Kavramı

- Her insanın kendisini bir algılama biçimi, buna uygun olarak da hastalık anlayışı vardır. Bu farklılık, kişinin içinde bulunduğu kültürün sağlık ve hastalık anlayışı ile, sağlık konusundaki bilgi düzeyinden kaynaklanmaktadır.
- Bazı toplumlarda, ağızda çürük diş bulunması bir hastalık kabul edilip hekime başvurmayı gerektirir iken, başka bazı toplumlarda, diş hekimlerinin bile kendi ağızlarındaki çürük dişlere aldırmış etmemesi bunun tipik bir örneğidir.

Hastalık Kavramı

- *Örneğin, kan kolesterollü ya da kan basıncı yüksek olduğu halde, her hangi bir yakınması olmadığı için kendisini sağlıklı sayan pek çok insan vardır. Öte yandan, bir takım belirtiler nedeni ile hasta olduğunu öne sürdüğü halde tıbbi açıdan hiç bir olumsuz bulgusu bulunmayan insanlar da bulunabilmektedir.*
- İnsanların hastalık anlayışına bağlı olarak yararlandıkları sağlık hizmetleri de doğal olarak farklılık göstermektedir.

ANATOMİ

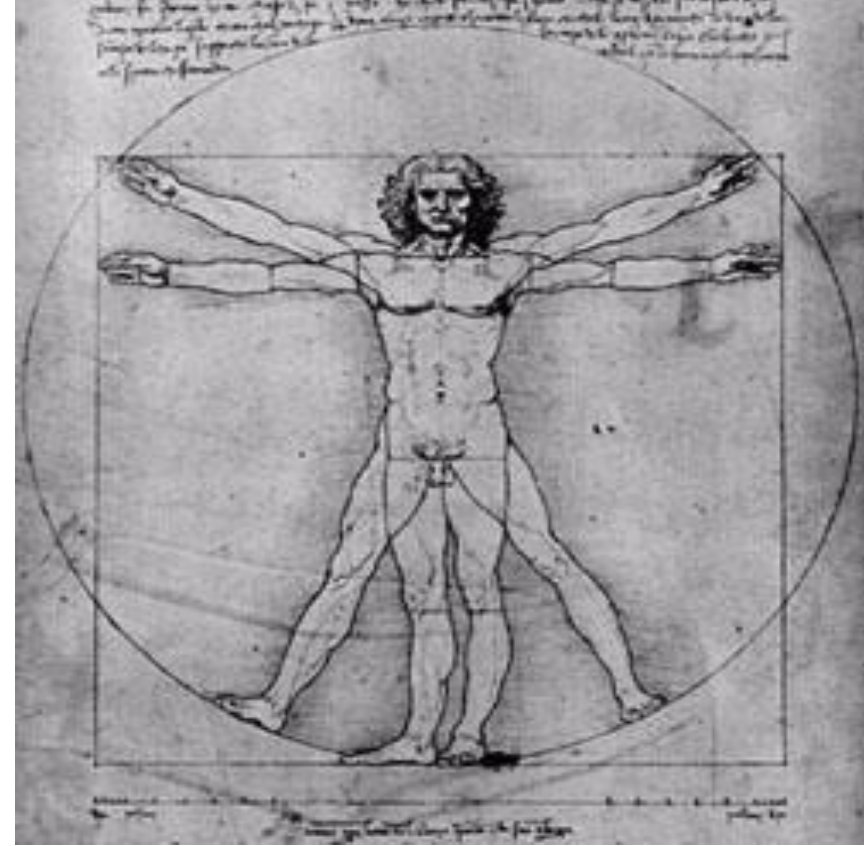
Ana: -içinden,

Tome: - kesmek

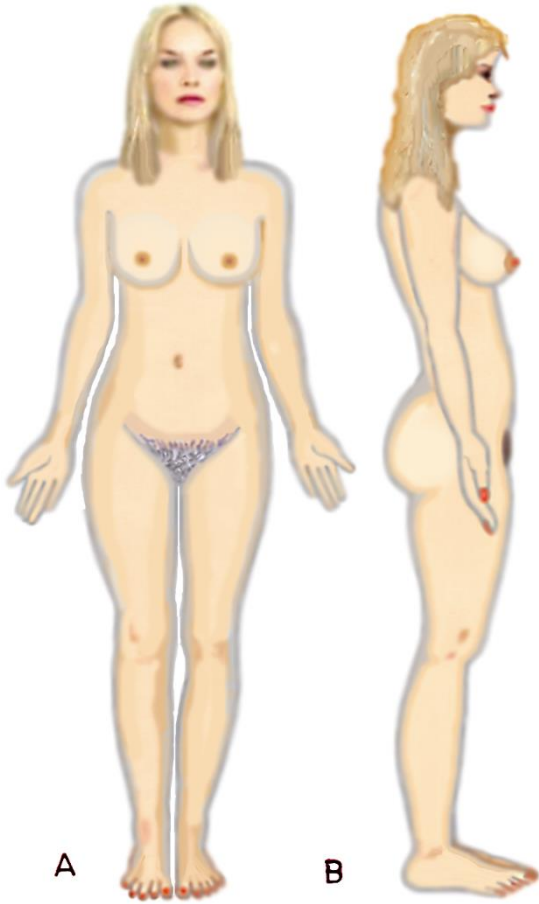
İnsan vücudunun normal şekil ve yapısı ile vücudu oluşturan organlar ve bu organlar arasındaki ilişkileri inceleyen bilim dalıdır.

Morfoloji'nin bir alt grubudur
(Yapı ve gelişim)

Fonksiyon → Fiziyojji

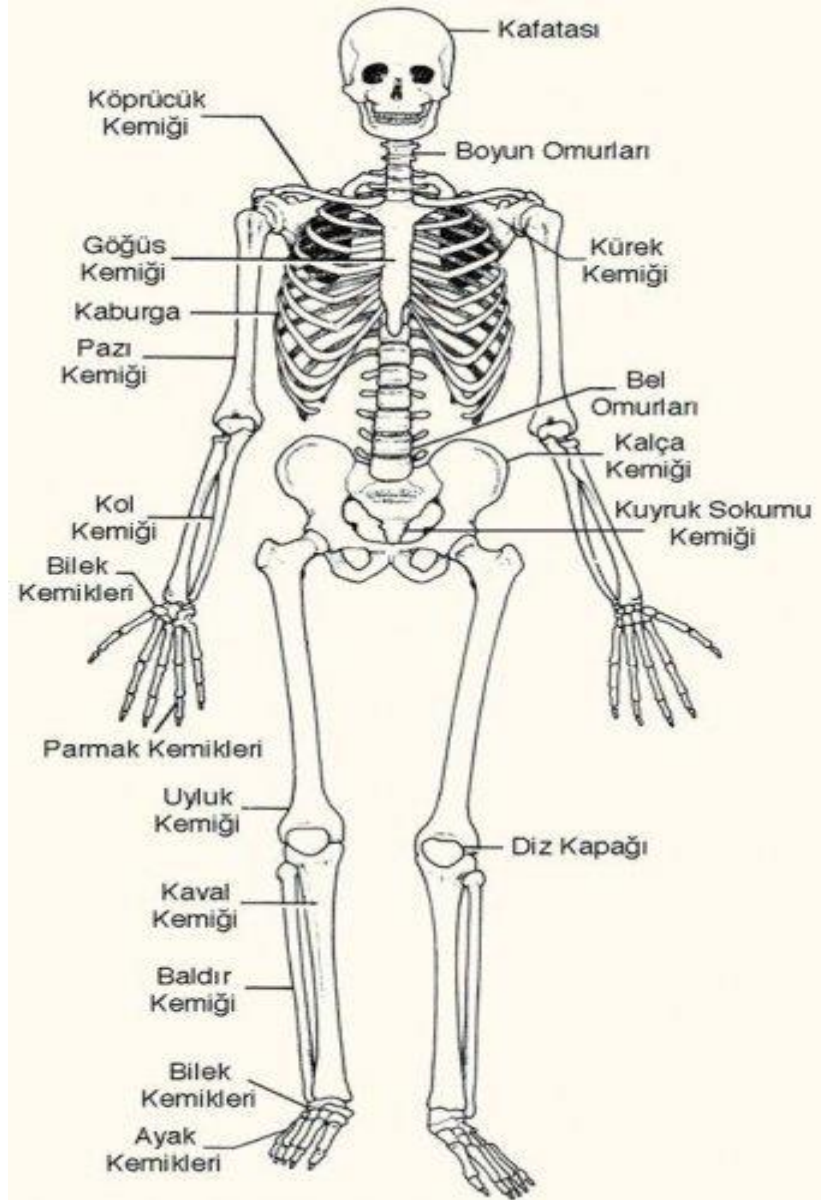
ANATOMİK POZİSYON

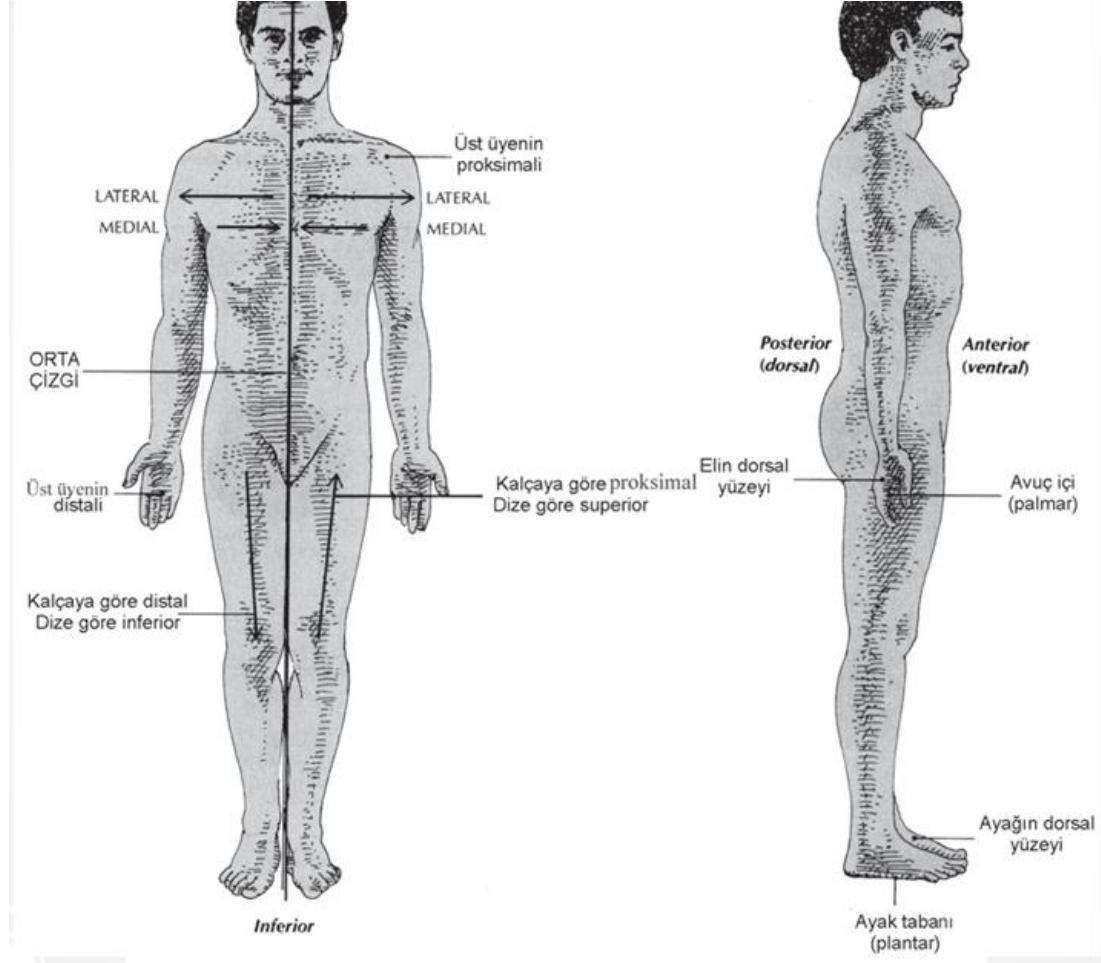
Ayakta dik duran,
topukları ve ayak
başparmakları
birleşmiş, el ayakları öne
bakar ve yüzü karşıya
bakar vaziyette bir
insanın durumuna

Anatomik Pozisyon denir

Anatomik Pozisyon

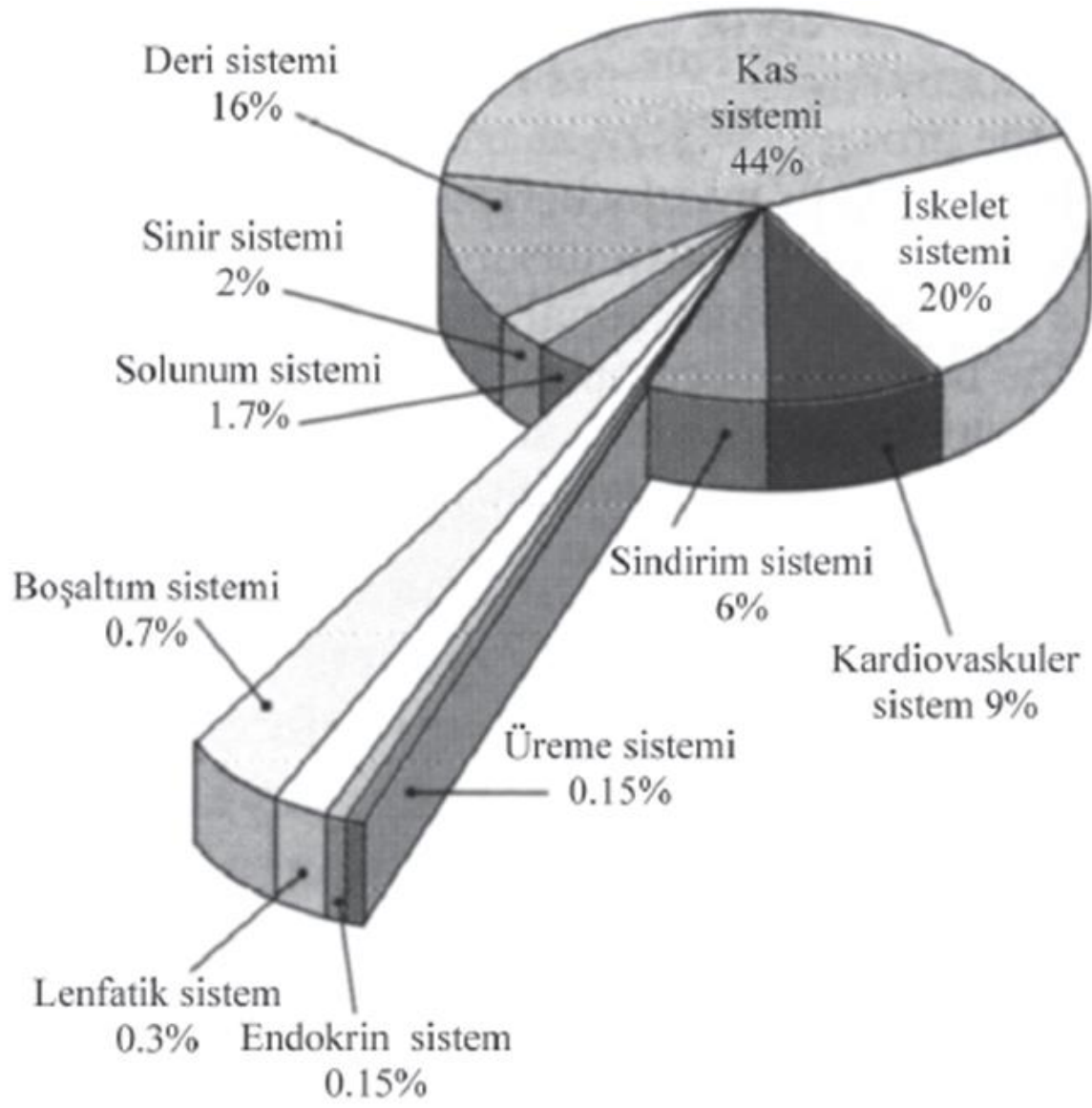

ANATOMİK POZİSYON

Anatomik Sistem

- 1.** Hareket sistemi – Systema locomotorium
İskelet sistemi – Systema skeletale
Kas sistemi – Systema musculare
- 2.** Sinir sistemi – Systema nervosum
- 3.** Duyu organları – Organa sensuum
- 4.** Endokrin sistem – Glandulae endocrinae
- 5.** Dolaşım sistemi – Systema circulatorium
- 6.** Solunum sistemi – Systema respiratorium
- 7.** Sindirim sistemi – Systema digestorium
- 8.** Boşaltım sistemi – Systema renale
- 9.** Üreme sistemi – Organa genitalia

Ana görev	Sistem	Görev
Koruma, destekleme, ve hareket	Hareket sistemi, İskelet sistemi, Kas sistemi	Hayati öneme sahip organları korumak, vücuda destek sağlamak ve şeklinin ortaya çıkmasına sebep olmak, Ca ile P deposu, kan yapımı; aktif hareketi sağlamak, ısı üretimi
Kontrol, iletişim ve koordinasyon	Sinir sistemi, Duyu sistemi, Endokrin sistem	Vücut aktivitesinin düzenlenmesi, iç ve dış uyarıların değerlendirilmesi, genel ve özel duyarların alınması, hücre ve organların çalışmalarının düzenlenmesi, metabolizmanın düzenlenmesi
Taşıma ve süreklilik, homeostaz	Dolaşım sistemi Solunum sistemi Sindirim sistemi Boşaltım sistemi	Hücrelere besin ve oksijen götürülmesi, hücrelerden CO ₂ ve atıkların atılması, asit-baz dengesinin sağlanmasına yardım, ses oluşturma, makromoleküllerin monomerlerine hidrolizi, besinler ve suyun emilmesi, atıkların uzaklaştırılması; metabolik atıkların ve fazla suyun uzaklaştırılması
Üreme ve gelişme	Üreme sistemi	Üreme hormon ve hücrelerinin yapımı, üreme olayının gerçekleştirilmesi, büyüme ve gelişmeye yardım